

УДК 343.575

С. В. Мокляк
заступник начальника 2 відділу поліції
Святошинського управління поліції
Головного управління Національної поліції в м. Києві

РОДОВИЙ ТА ВИДОВИЙ ОБ'ЄКТИ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 307 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Об'єкт злочину є науковою абстракцією, проте його значення не є виключно теоретичним. Установлення об'єкта є надзвичайно важливим у разі з'ясування суспільної небезпечності діяння, під час пізнання інших ознак злочину, у процесі кваліфікації діяння та при відмежуванні різних складів [1, с. 110]. Родовий об'єкт є тим важливим критерієм, що покладено в основу побудови Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК) і яким керується законодавець у разі введення до Кодексу нових діянь. Окрім того, практичне значення родового об'єкта виявляється в тому, що в кожному випадку під час кваліфікації злочину потрібно встановити ту групу суспільних відносин, якій це діяння заподіло шкоду, і лише після цього встановлювати конкретну норму КК [2, с. 31].

У ст. 307 КК України закріплено кримінальну відповідальність за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовини або їх аналогів. Ця норма розташована у розділі XIII Особливої частини КК України «Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення». Під час вивчення цього складу виникає необхідність у визначенні його родового та видового об'єктів, що й виступає метою цієї статті.

Питання родового й видового об'єктів злочинів розділу XIII Особливої частини КК України досліджували у своїх працях такі дослідники, як: В.А. Бублейник, А.О. В'яземська, І.О. Доброрез, Т.М. Клименко, О.В. Козаченко, В.Б. Малінін, Н.А. Мірошниченко, А.А. Музика, В.М. Смітєнко, Є.В. Фесенко та ін. Водночас, на нашу думку, дискусія, розвинута вказаними вченими з цих питань, не є завершеною, її можна продовжити.

Проблеми об'єкта злочину розроблялися багатьма науковцями, що напрацювали низку відповідних теорій. Проте на сьогодні в питанні, що є об'єктом злочину, й досі не можна поставити крапку. У загальному розумінні в науці кримінального права об'єктом злочину визнають те, що потерпає або опиняється в загрозовому становищі від злочинної дії (бездіяльності) [3, с. 6]. Стосовно

ж безпосереднього змісту цього поняття єдності в думках науковців і дотепер немає.

Найпоширенішою на сьогодні теорією об'єкта злочину залишається концепція суспільних відносин, що виникла наприкінці XIX ст. й була розвинута за радянських часів. Серед числа її прибічників – І.Я. Фойницький, А.А. Піонтовський, В.К. Глістін, М.Й. Коржанський, Є.А. Фролов, М.І. Бажанов, В.В. Сташис, В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В.К. Матвійчук та ін. Погоджуючись із зазначеною теорією, ми також підтримуємо позицію суспільних відносин як об'єкта злочину, що в літературі визначають як «стійкі зв'язки між людьми та групами людей, які мають істотне значення для існування і функціонування певної, досить великої сукупності людей» [4, с. 428]. Проте вбачається, що надалі кількість прибічників альтернативних теорій (зокрема, антропологічної теорії, цінностей, благ та ін.) буде зростати, як і аргументів на користь їх існування. І цей процес слід вважати позитивним, адже ще кілька десятиліть тому в радянській науці спостерігалася монополія теорії суспільних відносин. У свою чергу, альтернативні теорії є більш простими для розуміння, деякі з них переводять абстрактну категорію об'єкта у сферу конкретного (цінностей, людей, благ) й мають низку інших переваг. Тим не менше, на сьогодні саме теорію суспільних відносин доцільно вважати найбільш обґрунтованою.

У наукових джерелах об'єкт злочину класифікують, зокрема, по вертикалі, тобто за рівнем узагальнення. Найпоширенішою на теперішній час залишається триступенева класифікація на загальний, родовий та безпосередній об'єкти, що відповідає співвідношенню філософських категорій загального, особливого та окремого. Загальний об'єкт злочину охоплює всі суспільні відносини, що перебувають під охороною кримінально-правових норм [2, с. 31]. У свою чергу, родовим об'єктом є коло тотожних чи однорідних за своєю сутністю суспільних відносин, охоронюваних єдиним комплексом пов'язаних між собою кримінально-правових норм [5, с. 99-100; 1, с. 115]. Водночас у значних за обсягом розділах Особливої частини КК деякі вчені пропонують виділяти і четвертий рівень – видовий об'єкт, який слід виділяти в родовому об'єкті,

й що співвідноситься з останнім як вид із родом [6, с. 203].

У науці існують різні підходи до визначення родового об'єкта злочинів розглядуваного розділу. Зокрема, С.В. Фесенко вважає ним здоров'я населення, а також систему заходів, спрямованих на його охорону [7, с. 92]; А.А. Музика родовим об'єктом злочинів у сфері обігу наркотичних засобів називає суспільні відносини, які забезпечують невизначеному колу осіб можливість і сприятливі умови для перебування в живому стані, радісного і здорового буття [8, с. 33]; С.О. Сорока визначає його як «порядок суспільних відносин у сфері охорони здоров'я населення, за порушення якого передбачено відповідальність за КК України» [9, с. 11]. Водночас більшість науковців родовим об'єктом злочинів, передбачених розділом XIII Особливої частини КК, пропонують вважати суспільні відносини щодо охорони здоров'я населення [10, с. 179; 11, с. 887; 12, с. 398]. Деякі науковці дещо уточнюють таке визначення. Зокрема, С.Н. Арешкіна вважає, що ним є сукупність суспільних відносин, спрямованих на охорону здоров'я населення, що забезпечується дотриманням установленого порядку законного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, шкідливих для здоров'я населення [13, с. 178].

Разом із тим слід відзначити, що стосовно визначення поняття «здоров'я» та «здоров'я населення» можна виділити безліч позицій. Зокрема, дефініція цього поняття закріплена на нормативному рівні. Відповідно до Статуту (Конституції) ВООЗ здоров'ям є стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб і фізичних вад [14]. Подібне визначення було закріплено й у Законі України «Основи законодавства про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII [15]. Відмітимо, що таке визначення, сформульоване за допомогою конструкції «...а не тільки», з позицій законодавчої техніки не можна вважати вдалим. Наукове ж визначення цього поняття можна знайти не лише у сфері медицини, а й у біології, педагогіці, валеології, деонтології, філософії та юриспруденції.

Н.Г. Приходько та М.В. Лук'яненко з'ясували, що в науці нині має місце безліч підходів до визначення поняття «здоров'я», які, як правило, містять п'ять основних критеріїв: 1) відсутність хвороби; 2) нормальне функціонування організму в системі «людина – навколишнє середовище»; 3) повне фізичне, духовне, розумове і соціальне благополуччя; 4) здатність адаптуватися до постійно мінливих умов існування навколишнього середовища; 5) здатність до повноцінного виконання основних соціальних функцій [16, с. 7].

Тлумачний словник визначає поняття здоров'я як стан організму, за якого нормально функціонують всі його органи; той чи інший стан почуття людини [17]. В енциклопедії з педагогіки здоров'я визначено як індивідуальний психосоматичний (душевно-тілесний) стан, що відбивається у здатності людини оптимально задовольняти основні життєві потреби [18, с. 176]. М.М. Амосов вважає, що визначення здоров'я лише як комплексу нормальних показників є явно недостатнім, а тому науковий підхід до визначення здоров'я має бути кількісним. На його думку, кількість здоров'я можна визначити як суму «резервних потужностей» основних функціональних систем організму людини. У свою чергу, ці резервні потужності він виражає через коефіцієнт резерву як максимальну кількість функції, співвіднесену з нормальним рівнем спокою [19].

І.О. Ільїних визначає здоров'я людини як функціональний стан її організму, що забезпечує тривалість життя, фізичну й розумову працездатність, хороше самопочуття і здатність відтворення здорового потомства [20, с. 10]. Таку позицію відстоюють й інші вчені (П.В. Рамзаєв, Г.І. Сидоренко та ін.), розуміючи під здоров'ям певну величину, що визначається через показники тривалості життя, тривалості фізичної та розумової працездатності, рівня самопочуття, відтворення населення [21, с. 31–32].

На наш погляд, здоров'я доцільно розглядати через якісно-кількісні критерії, а саме – як стан нормального функціонування організму (якісний критерій), що можна виміряти за різними показниками (кількісний критерій). Убачається, що у кримінально-правовій науці доцільно послуговуватися саме медичним визначенням здоров'я, оскільки вимірюваність такого поняття дає можливість обчислити спричинювану йому шкоду, яка має кримінально-правове значення.

Залежно від того, хто є носієм здоров'я, дослідники виділяють такі його типи: індивідуальне здоров'я (людина, особистість); здоров'я групи (сім'я, професійна, статевікова група); здоров'я населення (популяційне, суспільне) [22, с. 176]. Що стосується визначення поняття «здоров'я населення», В.М. Смітєнко вкладав у нього єдину та цілісну систему відносин, що відображає реальний фізичний та психічний стан людей і що створює основу для збільшення тривалості їх активного життя та відтворення в суспільстві, оптимальних умов суспільно корисної праці й відпочинку, повноцінного буття і благополуччя, сприяє повнішому задоволенню матеріальних та духовних потреб усіх членів суспільства та є умовою їх подальшого гармонійного розвитку та прогресу суспільства [23, с. 44]. На думку А.А. Музики, основним, глибинним змістом категорії здоров'я населення є наявність забезпеченої суспільством і охоронюваної

державою можливості перебувати в живому стані, відчувати радість живого, здорового буття. Злочини, пов'язані з наркотичними засобами, руйнують цю можливість, що й визначає їх суспільну небезпечність [8, с. 32, 33]. В.Г. Пшеничний під здоров'ям населення пропонує розуміти нормальний позитивний фізичний і психологічний стан та функціонування фізичної й духовної сфер населення всієї держави, регіону чи багатьох людей [24, с. 11].

Ю.В. Баулін зазначає, що здоров'я населення як родовий об'єкт злочинів розділу XIII Особливої частини КК України охоплює «безпеку біофізіологічного та психічного стану, що фактично склався, невизначеного кола осіб від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів, отруйних, сильнодіючих речовин і одурманюючих засобів, біологічних агентів і токсинів, радіоактивно забрудненої продукції, а також від поширення епідемій» [12, с. 398].

На наш погляд, доцільно погодитися з позицією С.В. Фесенка, який визначає здоров'я населення як фактичний або максимально досяжний в Україні стан організму людей, що в ній проживають чи перебувають, необхідний для забезпечення їх біологічного існування, здатності до активного тривалого життя і відтворення здорового людського покоління [7, с. 90]. Вбачається, що визначення здоров'я населення через стан організму людей дозволяє виразити його через якісний та кількісний критерії.

Незаконний обіг наркотичних речовин сприяє поширенню наркоманії, яка завдає значної шкоди здоров'ю населення: зростає кількість ВІЛ-інфікованих громадян, збільшується число смертей від передозування наркотиками, посилюється залежність людей від наркотичних речовин. Окрім того, під дією наркотичних речовин та заради їх отримання особа може вчиняти різні злочини, тож наркоманія позначається й на зростанні рівня злочинності. У зв'язку з цим, на нашу думку, родовий об'єкт злочинів розділу XIII Особливої частини КК України становить певну частину суспільних відносин у сфері охорони здоров'я населення, а саме – суспільні відносини щодо убезпечення здоров'я населення від негативного впливу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів, отруйних, сильнодіючих речовин і одурманюючих засобів, біологічних агентів і токсинів, радіоактивно забрудненої продукції, а також від поширення епідемій.

У досліджуваному розділі науковці виділяють певні групи, що свідчить про наявність у ньому видових об'єктів. Зокрема, Ю.В. Баулін за безпосереднім об'єктом, особливостями предмета та об'єктивної сторони поділяє злочини проти

здоров'я населення на групи: 1) злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення (статті 305–307, 309–311, 320–321¹ КК); 2) злочини, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням, призначеним для їх виготовлення (статті 308, 312, 313, 318 і 319 КК); 3) злочини, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу (статті 314–317, 322–324 КК); 4) інші злочини проти здоров'я населення (статті 321², 325–327 КК) [12, с. 405, 406].

С.В. Фесенко виділяє такі групи у зазначеному розділі: а) злочини, які посягають на здоров'я населення та систему заходів, спрямованих на недопущення виникнення і розповсюдження серед населення захворювань масового поширення (ст. 325 КК); б) злочини, які посягають на здоров'я населення та систему заходів, спрямованих на недопущення виникнення й розповсюдження серед населення захворювань, викликаних шкідливим впливом певних речовин тощо, яких не відносять до наркотичних або психотропних (статті 321–327 КК); в) злочини, які посягають на здоров'я населення та систему заходів, спрямованих на недопущення виникнення і розповсюдження серед населення захворювань населення на наркоманію (статті 305–320). Останню групу злочинів учений поділяє на такі підгрупи: 1) злочини, що посягають на встановлений порядок поведінки із засобами або речовинами, що можуть викликати наркоманію (статті 305, 307, 308, 309, 314, 316, 320); 2) злочини, що посягають на встановлений порядок поведінки з предметами, які можуть бути сировиною або технологічними компонентами для виготовлення (вироблення) наркотичних засобів (статті 310, 311, 312); 3) злочини, що посягають на встановлений порядок, спрямований на перекриття шляхів поширення наркоманії (статті 313, 315, 317, 318, 319); 4) злочини, що посягають на встановлений порядок, спрямований на створення умов для боротьби зі злочинністю, пов'язаною з наркотизмом (ст. 306) [7, с. 93, 95].

Інші науковці пропонують таку класифікацію злочинів із розглядуваного розділу: а) злочини у сфері обігу наркотиків (статті 305, 307–312, 320 КК); б) злочини, суміжні з обігом наркотиків (статті 306, 313, 317, 318, 319 КК); в) злочини, пов'язані з уживанням наркотиків (статті 314, 315, 316 КК); г) злочини проти здоров'я населення, не пов'язані з обігом наркотиків (статті 321, 321¹, 322, 323, 324, 325, 326, 327 КК) [25, с. 206].

Таким чином, дослідники злочинів розділу XIII Особливої частини КК України одноголосно погоджуються щодо наявності в межах родового об'єкта видових об'єктів цих діянь, що дозволяє вести мову про наявність у цьому розділі чотириступеневої класифікації злочинів. Водночас науковці виділяють видові об'єкти за різними

критеріями, а тому їхні класифікації не збігаються за змістом. Приєднуючись до класифікації цих злочинів, запропонованої Ю.В. Бауліним, адже вона передбачає одночасно кілька критеріїв, а тому найкраще відбиває природу відповідних діянь, зазначимо, що досліджуваний злочин перебуває у групі діянь, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення.

На думку В.А. Бублейника, під видовим об'єктом злочинів у сфері незаконного обігу наркотиків слід розуміти «сукупність суспільних відносин, що охороняються кримінальним законом та пов'язані з діяльністю спеціальних державних органів по забезпеченню охорони здоров'я населення від негативного немедичного впливу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів» [26, с. 9]. На нашу думку, під видовим об'єктом злочинів у сфері незаконного обігу наркотиків загалом й злочину, передбаченого ст. 307 КК, зокрема, слід розуміти більш широке коло суспільних відносин, а саме – суспільні відносини щодо протидії незаконного обігу наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення. Таке рішення можна пояснити тим, що діяльність по забезпеченню охорони здоров'я населення від негативного немедичного впливу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів здійснюють не лише держава в особі низки органів. Таку діяльність можуть здійснювати й установи (лікарні, фармацевтичні компанії, наркологічні центри, вищі навчальні заклади, школи), громадські організації, юридичні особи та окремі громадяни.

Проведене дослідження дозволяє зробити такі висновки.

1. Родовий об'єкт злочинів розділу XIII Особливої частини КК України становить певну частину суспільних відносин у сфері охорони здоров'я населення, а саме суспільні відносини, щодо убезпечення здоров'я населення від негативного впливу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, фальсифікованих лікарських засобів, отруйних, сильнодіючих речовин і одурманюючих засобів, біологічних агентів і токсинів, радіоактивно забрудненої продукції, а також від поширення епідемій.

2. Здоров'я доцільно розглядати через якісно-кількісні критерії, а саме – як стан нормального функціонування організму (якісний критерій), що можна виміряти за різними показниками (кількісний критерій). Убачається, що в кримінально-правовій науці доцільно послуговуватися саме медичним визначенням здоров'я, оскільки вимірюваність такого поняття надає змогу обчислити спричинявану йому шкоду, що має кримінально-правове значення. Здоров'я населення є фактичним або максимально досяжним в Україні станом організму людей, що в ній проживають чи перебувають, необ-

хідним для забезпечення їх біологічного існування, здатності до активного тривалого життя і відтворення здорового людського покоління.

3. Видовим об'єктом злочинів у сфері незаконного обігу наркотиків загалом й злочину, передбаченого ст. 307 КК, зокрема, є суспільні відносини щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення.

Література

1. Кримінальне право України. Загальна частина : [підручник] / за ред.: В.Я. Тацій, В. І. Борисов, В.І. Тютюгін. – 5-те вид., переробл. і допов. – М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2015. – 528 с.
2. Бажанов М.И. Уголовное право Украины. Общая часть : [конспект лекций] / М.И. Бажанов. – Днепрпетровск : Пороги, 1992. – 166 с.
3. Тацій В.Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві : [монографія] / В.Я. Тацій. – Х. : Право, 2016. – 256 с.
4. Бургін М.С. Відносини суспільні / М.С. Бургін, В.П. Горбатенко // Юридична енциклопедія : в 6 т. : редкол.: Ю.С. Шемчушенко (відп. ред.) та ін. – К. : «Укр. енцикл.», 1998. – Т. 1: А – Г. – 672 с. – С. 428.
5. Кримінальне право України. Загальна частина : [підручник] / відп. ред. Я.Ю. Кондратьєв. – Нац. акад. внутр. справ України, Київ. ін-т внутр. справ, Міжнар. ін-т лінгвістики і права, Акад. держ. податк. служби України. – К. : Прав. джерела, 2002. – 432 с.
6. Фролов Е.А. Спорные вопросы общего учения об объекте преступления / Е.А. Фролов // Сборник учёных трудов Свердловского юридического института. – Выпуск 10. – Свердловск, 1969. – С. 184–225.
7. Фесенко Є.В. Злочини проти здоров'я населення та системи заходів з його охорони : автореф. дис ... докт. юрид. наук. : спец. 12.00.08 / Є.В. Фесенко. – К. : Акад. адвокатури України, 2004. – 444 с.
8. Музика А.А. Відповідальність за злочини у сфері обігу наркотичних засобів / А.А. Музика. – К. : Логос, 1998. – 324 с.
9. Сорока С.О. Контрабанда наркотичних засобів: проблеми протидії: автореф. дис ... канд. юрид. наук. : спец. 12.00.08 / С.О. Сорока. – К. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. – 22 с.
10. Кримінальне право. Особлива частина : [навчальний посібник] / [В.М. Трубников, В.І. Борисов, Я.О. Лантінов та ін.]; за заг. ред. проф. В.М. Трубникова. – Х. : вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 336 с.
11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. : М.І. Мельник, М.І. Хавронюк. – 9-те вид., переробл. та допов. – К. : Юрид. думка, 2012. – 1316 с.
12. Кримінальне право України. Особлива частина : [підручник] / за ред.: В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін. – М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 680 с.
13. Арешкіна С.Н. Об'єкт розкрадання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів / С.Н. Арешкіна // Актуальні проблеми держави і права : збірник наукових праць. – Одеса, 2007. – Вип. 32. – С. 174–178.
15. Статут (Конституція) Всесвітньої організації охорони здоров'я ВООЗ від 22 липня 1946 р. [Електро-

ний ресурс]. – Режим доступу : Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

16. Приходько Н.Г. Валеологія. Курс лекцій / Н.Г. Приходько, М.В. Лукьяненко. – Алматы : Юридическа література, 2006. – 170 с.

17. Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1980) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>

18. Рапацевич Е.С. Педагогика: Большая современная энциклопедия / Е.С. Рапацевич. – М. : Современное слово, 2005. – 720 с.

19. Амосов Н.М. Энциклопедия Амосова. Алгоритм здоровья / Н. М. Амосов. – Москва, Донецк: АСТ, Сталкер, 2002. – 590 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pseudology.org/health/Amosov_NM_Enciklopediya_Amosova.pdf

20. Ильиных И.А. Экология человека. Курс лекций / И.А. Ильиных. – Москва – Берлин : Директ – Медиа, 2014. – 138 с.

21. Гігієна та екологія. Лекції для студентів 3-го курсу медичного факультету. Ч.1 / укладач А.Г. Дьяченко. – Суми : Вид-во СумДУ, 2006. – 109 с.

22. Рапацевич Е.С. Педагогика: Большая современная энциклопедия / Е.С. Рапацевич. – М. : Современное слово, 2005. – 720 с.

23. Смитиенко В.Н. Уголовно-правовая охрана здоровья населения в СССР / В.Н. Смитиенко. – Киев : Выща школа, 1989. – 243 с.

24. Пшеничний В.Г. Запобігання поширенню наркотизму в Україні (кримінологічна та кримінально-правова характеристика) : автореф. дис ... канд. юрид. наук. спец. : 12.00.08 / В.Г. Пшеничний. – К : Нац. акад. внутр. справ, 2007. – 21 с.

25. Кримінальне право. Особлива частина : [підручник] / за ред.: О.О. Дудоров, Є.О. Письменський. – Луганськ : Елтон. – 2. 2012. – Т. 2. – 704 с.

26. Бублик В.А. Боротьба з незаконним збутом наркотичних засобів: кримінально-правовий і кримінологічний аспекти : автореф. дис ... канд. юрид. наук. : спец. 12.00.08 / В.А. Бублик. – К : КНУ ім. Т. Шевченка, 2007. – 24 с.

Анотація

Мокляк С. В. Родовий та видовий об'єкти злочину, передбаченого ст. 307 Кримінального кодексу України. – Стаття.

У статті досліджуються родовий та видовий об'єкт злочину, передбаченого ст. 307 КК України (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовини або їх аналогів). Розглядаються поняття «здоров'я» і «здоров'я населення».

Ключові слова: злочини проти здоров'я населення, родовий об'єкт злочину, видовий об'єкт злочину, здоров'я населення.

Аннотация

Мокляк С. В. Родовой и видовой объекты преступления, предусмотренного ст. 307 Уголовного кодекса Украины. – Статья.

В статье исследуются родовой и видовой объекты преступления, предусмотренного ст. 307 УК Украины (незаконное производство, изготовление, покупка, хранение, перевозка, пересылка либо сбыт наркотических средств, психотропных веществ либо их аналогов). Рассматриваются понятия «здоровье» и «здоровье населения».

Ключевые слова: преступления против здоровья населения, родовой объект преступления, видовой объект преступления, здоровье населения.

Summary

Moklyak S. V. The subsume and the specific objects of the crime envisaged in the Art. 307 of the Criminal Code of Ukraine. – Article.

In the article the subsume and the specific objects of the crime envisaged by Art. 307 of the Criminal Code of Ukraine (illegal production, making, purchasing, storage, transportation, sending or sale of narcotics, psychotropic substances or their analogues) are researched. The concept of health of population is considered.

Key words: crimes against the health of population, subsume object of crime, specific object of the crime, health of population.